

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 13, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:952](#) 18-06-2021

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2021:5618](#) 08-06-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:1653](#) 03-06-2021

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2021:984](#) 26-05-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1112](#) 25-05-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:1213](#) 25-05-2021

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:1363](#) 06-05-2021

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:5172](#) 09-06-2021

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:2787](#) 09-06-2021

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2021:2216](#) 02-06-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:5031](#) 31-05-2021

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2021:2304](#) 20-05-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:11129](#) 04-12-2020

RECHTSPRAAK

Gebruiksvergoeding gemeenschappelijke woning. Toekenning jegens erfgenaam van gebruiker in strijd met redelijkheid en billijkheid.

Na vaders overlijden zijn broer en zus sinds 1965 mede-eigenaar van een woning, tot 1980 samen met hun moeder. De zuster woonde bij moeder in en is na moeders overlijden in 1980 in de woning blijven wonen. De zuster overlijdt in 2017. Haar levenspartner is haar enig erfgenaam. De broer vordert een gebruiksvergoeding van de erfgenaam van zijn zuster over alle jaren waarin de zuster in hun gezamenlijke woning woonde, zonder daarvoor enige vergoeding aan de broer te betalen.

In beginsel moet de deelgenoot die een gemeenschappelijk goed met uitsluiting van de andere deelgenoot gebruikt, de andere deelgenoot schadeloosstellen, bijvoorbeeld door het betalen van een gebruiksvergoeding (art. 3:169 BW, HR 22 december 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA9143). Net als de rechtbank komt het hof echter tot het oordeel dat de redelijkheid en billijkheid er in de gegeven omstandigheden aan in de weg staan dat aan de broer alsnog een gebruiksvergoeding wordt toegekend (art. 3:166 lid 3 BW jo. art. 6:2 BW).

De broer heeft naar eigen zeggen wel geprobeerd tot afspraken te komen met zijn zuster, maar wilde de zaak niet op de spits drijven. Dit laatste komt voor zijn rekening. Volgens het hof is een gebruiksvergoeding bedoeld als een vergoeding voor het missen van het gebruik van de woning. Daarmee strookt in beginsel niet om te wachten met het maken van aanspraak op een dergelijke vergoeding tot de verkoop van de woning, als het gebruik al is beëindigd: een gebruiksvergoeding is niet een soort spaardepot dat tot uitkering komt bij verkoop van de woning. Dat spreekt nog meer als de aanspraak geldend wordt gemaakt jegens een derde die niet het gebruik van de woning heeft gehad, zoals hier de erfgenaam van de zuster.

Het hof weegt mee de lange duur van het exclusieve gebruik en het feit dat de zuster steeds alle (eigenaars)lasten van de woning heeft gedragen. Ook weegt het hof mee de omstandigheid dat de woning aanzienlijk heeft gerendeerd, gelet op de intussen behaalde verkoopopbrengst. Weliswaar is dat argument op zich onvoldoende om tot afwijzing van een gebruiksvergoeding te komen – een gebruiksvergoeding is immers een compensatie voor gemist gebruik, niet voor gemist rendement – maar in het licht van de stelling van de broer dat

hij vermogensrendementsheffing over de woning verschuldigd was, komt aan dit argument wel degelijk gewicht toe. Daar waar de broer een beroep doet op het moeten betalen van vermogensrendementsheffing om de gebruiksvergoeding te rechtvaardigen, is het redelijk om het rendement in de afwegingen over de (redelijkheid van een) gebruiksvergoeding te betrekken.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 08-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2021:5618

Zaaknummer: 200.270.659/01

Rechters: J.G. Knot, O.E. Mulder en M. Willemse

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Rechtsvordering vernietiging schenking na drie jaar verjaard.
Bevoegdheid inkorting giften na vijf jaar vervallen.***

Bij de afwikkeling van vaders nalatenschap komt de schenking van moeder aan een derde kort voor vaders overlijden in 2011 aan de orde. Deze schenking zou wegens bedrog en misbruik van omstandigheden vernietigbaar zijn (art. 7:176 BW). De schenking vond plaats toen de verzorging van haar ernstig zieke echtgenoot emotioneel en fysiek erg belastend was voor moeder.

De rechtbank oordeelt dat de rechtsvordering tot vernietiging van de schenking is verjaard in 2014. De bijzondere omstandigheden ten tijde van de schenking zijn door vaders overlijden in 2011 geëindigd. Moeder heeft vervolgens drie jaar de tijd gehad om de schenking te vernietigen, maar heeft dat nagelaten.

De rechtbank verklaart voorts voor recht dat de bevoegdheid van de legitimarissen van vader tot inkorting van zijn giften intussen is vervallen door het verstrijken van vijf jaren na het overlijden van vader.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 09-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:2787

Zaaknummer: C/05/364781 / HZ ZA 20-30

Rechters: M.M.K.J. Steketee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Agrarische bedrijfsoverdracht en legitieme portie. Beneficiair aanvaarden is geen paulianeuze handeling.

Na vaders overlijden oefenen moeder en kind X in maatschapsverband het landbouwbedrijf uit. In 2012 delen zij de onderneming toe aan X. De overnamewaarde stellen zij vast op ruim 785.000 euro, gebaseerd op de waardering door een deskundige. Moeder en X brengen blijkens de notariële akte van overdracht op deze waarde ruim 635.000 euro in mindering en merken deze verlaging expliciet als schenking aan in verband met de successierechtelijke bedrijfsopvolgingsfaciliteit.

Moeder overlijdt in 2017. Zij heeft X tot enig erfgenaam benoemd. De onderfde kinderen Y en Z beroepen zich op hun legitieme portie. Moeders nalatenschap is negatief, X aanvaardt deze beneficiair. De vraag rijst onder meer of in de bedrijfsoverdracht een gift (art. 7:186 BW) aan X besloten ligt die in aanmerking komt voor de legitieme portie, of dat deze op grond van de zogenoemde voortzettingjurisprudentie van de Hoge Raad (o.a. HR 13 februari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AN8172) buiten beschouwing gelaten moet worden.

De rechtbank gaf X in het tussenvonnis (ECLI:NL:RBNNE:2019:2437) de gelegenheid om tegenbewijs te leveren door te ontzenuwen dat aan de verlaging van de overnamesom een schenking ten grondslag lag. In de onderhavige procedure slaagt X in dit tegenbewijs door getuigenverklaringen van het destijds begeleidende accountantskantoor. De rechtbank becijfert de legitieme van Y en Z vervolgens op nihil.

Ter zake van de onderbedelingsvorderingen van Y en Z uit hoofde van vaders nalatenschap beroepen zij zich tot slot op de actio pauliana. Volgens hen heeft X hen als schuldeisers benadeeld door moeders nalatenschap beneficiair te aanvaarden. De rechtbank overweegt dat Y en Z geen vordering strekkende tot vernietiging hebben ingesteld, zodat hun beroep op de actio pauliana geen beoordeling behoeft. Ten overvloede wordt overwogen dat de wetgever aan een erfgenaam de keuze heeft gelaten om een nalatenschap al dan niet beneficiair te aanvaarden.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 20-05-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2021:2304

Zaaknummer: 185763

Rechters: M. Sanna

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Inzagerecht onderfde legitimaris geldt niet voor vermogensverloop voor erflaters overlijden. Geen rekening en verantwoording over levensstijl erflater en echtgenote.

Een onderfde zoon van erflater heeft beroep gedaan op zijn legitieme portie en verzoekt inzage op grond van artikel 4:78 BW. Daarbij beroept de zoon zich op een uitspraak van rechtbank Overijssel van 7 januari 2020 (ECLI:NL:RBOVE:2020:1065), waaruit volgens de zoon volgt dat de informatieplicht jegens de onderfde legitimaris ruim is. De zoon verlangt van de langstlevende echtgenote onder meer gegevens over het vermogensverloop voor erflaters overlijden.

Het hof wijst het verzoek van de zoon af. Er is volgens het hof meer dan voldoende informatie verstrekt om zijn legitieme rechten te kunnen berekenen. De informatieplicht gaat niet zo ver dat de legitimaris inzicht dient te worden verschaft over het vermogensverloop van erflater over de jaren voorafgaande aan zijn overlijden. Het hof verwijst naar zijn eerdere uitspraak van 18 juni 2019 (ECLI:NL:GHDHA:2019:1869). Erflater en zijn echtgenote zijn jegens de erfgenamen geen rekening en verantwoording schuldig omtrent hun levensstijl. Het is aan erflater en zijn echtgenote om bij leven zelf te beschikken over hun vermogen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 26-05-2021

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2021:984

Zaaknummer: 200.283.541/01

Rechters: C.M. Warnaar, A.N. Labohm en A.S. Mertens-de Jong

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Testament bij leven testateur nietig verklaard.

Het vermogen van X is in juni 2020 onder bewind gesteld van een stichting. Op 1 mei daaraan voorafgaand heeft een specialist ouderengeneeskunde geconstateerd dat X haar vermogensrechtelijke belangen onvoldoende kan behartigen en dat de geestelijke beperkingen naar verwachting zullen toenemen en duurzaam zijn. Op 17 mei 2020 heeft X in een testament Z tot enig erfgenaam en executeur benoemd. Z heeft als ondernemer X ondersteund bij computergerelateerde problemen en tussen Z en X is een vriendschappelijke relatie ontstaan.

De bewindvoerder vordert een verklaring voor recht dat het testament nietig is, omdat X wilsonbekwaam was toen zij testeerde (art. 3:34 lid 2 BW jo. art. 8 EVRM jo. art. 1 EP EVRM).

Omdat X het testament vanwege wilsonbekwaamheid niet meer kan herroepen, heeft X belang bij de vordering en is de bewindvoerder exclusief ontvankelijk (art. 1:441 BW). Vast staat dat bij het testen de geestelijke stoornis van X een redelijke waardering van de daarbij betrokken belangen belette (art. 3:34 lid 2 BW). De gevorderde verklaring voor recht komt de rechtbank daarom niet onrechtmatig of ongegrond voor. De rechtbank verklaart het testament nietig en bepaalt dat de bewindvoerder gerechtigd is dit vonnis in te laten schrijven in het Centraal Testamentenregister.

Overigens zijn de procespartijen overeengekomen geen hoger beroep in te stellen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 09-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:5172

Zaaknummer: C/10/603587 / HA ZA 20-853

Rechters: W.A.M. Schellekens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Opheffing testamentair bewind. Kennelijke reden voor vrees van erflaatster bij testeren bestaat niet meer.

Moeder heeft de erfrechtelijke verkrijging uit haar nalatenschap door dochter X onder levenslang testamentair bewind van dochter Y gesteld. Y verzoekt, met instemming van X, opheffing van het bewind (art. 4:178 lid BW). Volgens Y is het aannemelijk dat X het bewindvermogen zelf op een verantwoorde wijze zal kunnen besturen. Y wijst op een brief van moeder, waaruit blijkt dat zij bij het opstellen van haar testament er kennelijk van uitging dat de ex-partner van X nog in het leven van X was en hierdoor de mogelijkheid bestond dat de ex-partner zich het erfdeel van X zou toeëigenen.

De rechtbank heft het bewind op. De ex-partner is al vele jaren niet meer in het leven van X, zodat de reden om destijds een bewind in te stellen niet meer aanwezig is. Niet gebleken is dat de vrees die destijds bij moeder leefde nog bestaat en voldoende is gebleken dat X haar financiën zelf kan beheren.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 31-05-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:5031

Zaaknummer: C/10/617149 / HA RK 21-429

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Overlegatering in beneficiair aanvaarde nalatenschap. Vermindering legaat en opleg. Bevoegdheid executeur.

Erflaatster laat twee broers als erfgenamen achter. Zij aanvaarden de nalatenschap beneficiair. Een stichting (van een notariskantoor) is tot executeur benoemd. Erflaatster heeft haar woning (minus hypotheek) gelegateerd aan een dierenhuis. Door dit legaat kent de nalatenschap een tekort. Er is sprake van overlegatering. Het legaat moet verminderd worden (art. 4:120 BW).

De executeur heeft voorgesteld de woning te verkopen en uit de opbrengst het verminderde legaat in geld uit te betalen. In dit kort geding vordert het dierenhuis levering van de woning. Het dierenhuis is bereid tot opleg van het tekort in geld (art. 4:122 BW). De executeur verlangt voor dat geval dat het dierenhuis voorafgaand aan de levering 30.000 euro in depot stort als waarborg voor voldoening van de schulden van de nalatenschap.

De kortgedingrechter oordeelt om te beginnen dat de executeur bevoegd is tot afgifte van het legaat. Zijn taak is niet geëindigd. Indien het legaat in dit verband zou worden gezien als schuld van de nalatenschap, zou de nalatenschap negatief zijn als gevolg van de (over)legatering en daarmee zou dan ook de taak van de executeur eindigen. Dat is in strijd met de strekking van artikel 4:202 BW, namelijk om de executeur zo lang mogelijk zijn taak te kunnen laten uitoefenen, zodat overeenkomstig de wens van de erflater kan worden afgewikkeld. Tot die taak hoort ook het afgeven van het legaat en het zo nodig verminderen van een legaat teneinde de andere schulden van de nalatenschap ten volle te kunnen voldoen (ECLI:NL:HR:2013:BZ3643). Nu de waarde van de woning ruimschoots voldoende is om de andere schulden, én het verminderde legaat, te kunnen voldoen, is de uitzonderingsbepaling in artikel 4:202 BW van toepassing.

De kortgedingrechter constateert voorts dat geen van partijen heeft gedaan wat in de rede had gelegen. Het door de executeur gevraagde depotbedrag staat niet in verhouding tot de blijkens de voorlopige boedelbeschrijving bekende schulden. Het had anderzijds in de rede gelegen dat het dierenhuis in elk geval de onbetwiste schulden, zoals de uitvaartkosten, zou hebben voldaan en een redelijk bedrag ter voldoening van nog niet vaststaande kosten in depot zou

hebben gestort.

De kortgedingrechter veroordeelt de executeur mee te werken aan de levering van de woning, onder de voorwaarde dat het dierentehuis eerst het bekende tekort voldoet aan de executeur en daarnaast een redelijk bedrag (7.500 euro) in verband met nog te betwisten kosten in depot stort.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 04-12-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:11129

Zaaknummer: C/10/606581 / KG ZA 20-994

Rechters: Th. Veling

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bedrijfsopvolgingsfaciliteit en vastgoed-bv. Verhuur versus projectontwikkeling. Hof heeft ondernemingsbegrip juist toegepast, aldus Hoge Raad.

X erft (certificaten van) aandelen in A bv. A bv houdt zich bezig met ontwikkeling en verhuur van vastgoed (ongeveer 300 objecten) en heeft 42 medewerkers in dienst. In het kader van de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOR, art. 35b e.v. SW 1956) is in geschil of A bv met haar gehele vermogen een materiële onderneming drijft (art. 3.2 Wet IB 2001), of alleen met het deel dat verband houdt met projectontwikkeling (art. 35c lid onder c SW 1956).

Net als de rechtbank (ECLI:NL:RBNHO:2018:5635) oordeelde het hof (ECLI:NL:GHAMS:2020:1168) dat de verwevenheid van de ontwikkelings- en verhuuractiviteiten er niet toe leidt dat het gehele vermogen kwalificeert als ondernemingsvermogen. Het hof paste de BOR alleen toe op het vermogen dat is toe te rekenen aan de projectontwikkelingsactiviteiten.

Voor zover de cassatiemiddelen zich richten tegen het oordeel van het hof dat de verhuuractiviteiten van de vennootschappen geen (onderdeel van een) materiële onderneming zijn, falen zij. Het hof is uitgegaan van een juist ondernemingsbegrip. Nadat het hof had geoordeeld dat de projectontwikkelings- en verhuuractiviteiten tezamen niet één onderneming vormen, heeft het hof onderzocht of de verhuuractiviteiten op zichzelf gezien wél een onderneming vormen. Dit geeft geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting.

Voor zover de cassatiemiddelen zich richten tegen de berekening van het voor de BOR in aanmerking te nemen ondernemingsvermogen van de vennootschappen, worden zij wel terecht voorgesteld. Het hof heeft het standpunt van X daarover onvoldoende gemotiveerd terzijde geschoven.

De Hoge Raad verwijst het geding naar hof Den Haag, dat nader onderzoek moet doen naar de vraag welke panden in redelijkheid kunnen worden toegerekend aan de projectontwikkelingsactiviteiten.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 18-06-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:952

Zaaknummer: 20/01486

Rechters: R.J. Koopman, M.A. Fierstra, J. Wortel, A.F.M.Q. Beukers-van Dooren en P.A.G.M. Cools

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen verdeling voor vereffening. Rechtbank gelast verdeling onder voorwaarde dat erfbelasting eerst wordt betaald.

Erflaters nalatenschap vererft naar zijn zusters en twee oomzeggers. De nalatenschap moet wettelijk vereffend worden vanwege beneficiaire aanvaarding. Oomzegger X vordert toedeling van de boerderij uit de nalatenschap. Dit lijkt ook erflaters wens te zijn geweest.

De vereffening is nog niet voltooid, omdat (enkel) de erfbelasting nog niet is voldaan. Niet in geschil is dat de erfbelasting ruimschoots kan worden voldaan uit de opbrengst van de boerderij. Er is sprake van een patstelling: zolang nog niet is vereffend, kan er niet worden verdeeld en zolang er niet is verdeeld is er een schuld (erfbelasting) en kan er niet worden vereffend.

Onder verwijzing naar het arrest van de Hoge Raad van 19 mei 2017 (ECLI:NL:HR:2017:93) overweegt de rechtbank dat een verdeling onder voorwaarde dat de erfbelasting eerst wordt voldaan het meest tegemoetkomt aan het belang van alle partijen om op korte termijn uit de onverdeeldheid te geraken. De rechtbank gelast de verdeling aldus (art. 3:185 BW).

Wat betreft de waardepeildatum gaat de rechtbank uit van een taxatie van de boerderij in 2018 die X op basis van een ruime boedelvolmacht mede namens de andere erfgenamen heeft laten verrichten. Volgens de rechtbank viel de taxatie onder de beheersbevoegdheid van X als gevolmachtigde en mocht X ervan uitgaan dat hij de boerderij mocht overnemen tegen de getaxeerde waarde.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 02-06-2021

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2021:2216

Zaaknummer: C/08/232394 / HA ZA 19-220

Rechters: A.M.S. Kuipers, A. Smedes en J.G.T.M. Castrop

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Notaris heeft als gevolmachtigde van de erfgenamen-vereffenaars zorgvuldig gehandeld. Sleutels woning in goed vertrouwen bij een van de erfgenamen gelaten.

Erflater overlijdt met achterlating van vijftien ab intestaat-erfgenamen, die de nalatenschap beneficiair aanvaarden. Alle erfgenamen geven de notaris volmacht om de nalatenschap te vereffenen. Een van hen verwijt de notaris tekort te zijn geschoten in het beheer van de nalatenschap van zijn broer. Geen van zijn klachten treft doel.

Ook het feit dat de notaris de zuster van klager in goed vertrouwen in het bezit van de sleutels van erflaters woning heeft gelaten voor het leeghalen van de brievenbus en het verzorgen van de woning, breekt de notaris niet op. De notaris heeft dit toegelaten om dat hij zelf te duur is voor dergelijke werkzaamheden. Het hof acht dit een alleszins te billijken beslissing van de notaris.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 25-05-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1213

Zaaknummer: 200.286.263/01 NOT

Rechters: A.D.R.M. Boumans, H.T. van der Meer en T.K. Lekkerkerker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Tuchtrecht. Kandidaat-notaris schiet als executeur ernstig tekort.
Verzwijgen nalatenschap en executeursbenoeming.***

Een erfgenaam verwijt een kandidaat-notaris dat hij zijn werkzaamheden als executeur in de in 2009 opengevallen nalatenschap onzorgvuldig heeft verricht.

De ontvankelijkheid van de klacht is beperkt tot de periode waarin de kandidaat-notaris in het notariaat werkzaam was. Van 2010 tot 2015 was dat niet het geval. Dat hij in deze periode wel boedelwerkzaamheden heeft verricht, doet aan de niet-ontvankelijkheid niet af.

Voor de periode dat de kandidaat-notaris in het notariaat werkzaam was, treffen de klachten merendeels doel. Zo heeft hij de klagende erfgenaam jarenlang niet op de hoogte gesteld van het erfgenaamschap, zijn executeursschap niet gecommuniceerd, geen deugdelijke boedelbeschrijving gemaakt noch rekening en verantwoording afgelegd.

Klager stelt voorts dat de kandidaat-notaris het vertrouwen van erflater in hem als professionele executeur heeft beschaamd. Volgens het hof is deze klacht niet-ontvankelijk, omdat dat hoogstens een consequentie is van de verweten gedragingen. Het betreft geen handelen of nalaten dat op basis van artikel 93 lid 1 WNA tuchtrechtelijk kan worden getoetst.

Het hof acht een zware maatregel op zijn plaats, maar houdt rekening met het feit dat de kandidaat-notaris geen eigen belang heeft nagestreefd, kosten voor eigen rekening heeft genomen en niet meer in de boedelpraktijk werkzaam zal zijn. Het blijft bij de ontzegging van de waarnemingsbevoegdheid gedurende vier maanden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 25-05-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:1112

Zaaknummer: 200.282.225/01 NOT

Rechters: H.T. van der Meer, A.D.R.M. Boumans en T.K. Lekkerkerker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verwijzingszaak. Na vernietiging schenkingsovereenkomst wegens wederzijdse dwaling, vermindering schenkbelasting. Vernietiging niet voorgewend.

X heeft in 2015 de woning van zijn oudtante gekocht en in dat verband van oudtante 100.000 euro geschonken gekregen. Daarop volgde een aanslag schenkbelasting van bijna 30.000 euro, zulks tegen de verwachting van partijen in. Vast staat dat de schenking tot stand is gekomen onder invloed van wederzijdse dwaling (art. 6:228 lid 1 onder c BW). De schenking is in 2016 bij akte van rectificatie op grond van dwaling omgezet in een lening. Daarbij is vermeld dat de lening in onderling overleg wordt afgelost of wordt kwijtescholden als oudtante overlijdt. Eind 2017 scheldt oudtante de lening kwijt.

Volgens hof Arnhem-Leeuwarden kon de vernietiging niets afdoen aan de opgelegde aanslag, omdat geen sprake was van verschoonbare rechtsdwaling (ECLI:NL:GHARL:2019:414). Volgens de Hoge Raad leidde de vernietiging wegens wederzijdse dwaling tot vermindering van de aanslag schenkbelasting (art. 53 lid 1 SW 1956), tenzij partijen het beroep op vernietiging slechts hebben voorgewend. Naast deze maatstaf is voor toepassing van artikel 6:228 lid 2 BW (onverschoonbare dwaling) geen plaats. De Hoge Raad vernietigde daarom het arrest uit 2019 en verwees het geding naar het onderhavige hof.

Na het verzoek van X om vermindering van de aanslag, moet de inspecteur aannemelijk maken dat de vernietiging van de schenkingsovereenkomst slechts is voorgewend. Volgens de inspecteur is het steeds de bedoeling van partijen geweest dat oudtante aan X de 100.000 euro zou schenken en is de vernietiging daarmee voorgewend.

Het hof volgt de inspecteur niet in dit betoog. De vernietiging in 2016 is niet voorgewend. Daaraan doet niet af dat de lening in 2017 alsnog is kwijtescholden en de betalingen 'op papier' hebben plaatsgevonden. Het feit dat achteraf sprake is van een vrijgestelde schenking in 2017 in plaats van een belastbare schenking in 2015 rechtvaardigt ook niet de conclusie dat het bedrag van 100.000 euro altijd de kwalificatie van schenking heeft gehad. Pas in 2017 is het karakter van het geldbedrag 'van kleur verschoten'.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 06-05-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:1363

Zaaknummer: 20/00052

Rechters: L.B.M. Klein Tank, T.A. Gladpootjes en M. Harthoorn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Verzet tegen (mogelijk onverplichte) uitdelingslijst vereffenaar
ongegrond. Maatmancriterium.***

Deze beschikking volgt na verwijzing door de Hoge Raad op 17 juli 2020 (ECLI:NL:HR:2020:1311).

De benoemde vereffenaar heeft een rekening en verantwoording/slotuitdelingslijst bij de rechtbank ingediend. Twee van erflaters kinderen hebben hiertegen verzet aangetekend.

Het hof moet eerst bepalen of sprake is van een verzoek op de voet van artikel 4:218 BW (verzet tegen uitdelingslijst) dan wel artikel 4:221 lid 3 BW (rekening en verantwoording in het kader van een zogenoemde lichte vereffening). De kantonrechter is ten onrechte uitgegaan van het laatste, omdat de vereffenaar niet gehouden zou zijn tot het neerleggen van een uitdelingslijst. De kantonrechter ontleende zijn bevoegdheid via artikel 4:221 lid 3 BW aan artikel 1:374 lid 2 BW.

Volgens het hof echter leidt het neerleggen van een uitdelingslijst, ook als daartoe strikt genomen geen verplichting zou bestaan, al tot toepasselijkheid van de procedure van artikel 4:218 lid 3 BW.

Er is dus sprake van een verzetprocedure in de zin van artikel 4:218 lid 3 BW. Het hof gaat overigens, omwille van de volledigheid, ook in op vele overige door de kinderen aangevoerde aspecten, maar komt steeds tot de conclusie dat de vereffenaar als redelijk handelend vereffenaar besluiten heeft genomen. Een van de besluiten betreft een door de vereffenaar met de bv van erflater gesloten vaststellingsovereenkomst. Het hof merkt daarbij op dat een redelijk handelend vereffenaar inschat in hoeverre een via onderhandelingen te bereiken resultaat te prefereren valt boven een eerst met veel tijd, kosten en verhaalsrisico te bereiken *mogelijk* resultaat.

Overigens merkt het hof op dat de toetsing van het beleid van een benoemde vereffenaar aan artikel 4:218 lid 3 BW enerzijds dan wel artikel 1:374 BW anderzijds, in beide gevallen geschiedt aan de hand van hetzelfde maatmancriterium (de redelijk en/of vakbekwaam handelend vereffenaar).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 03-06-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:1653

Zaaknummer: 200.284.962_01

Rechters: R.R.M. de Moor, A.P. Zweers-van Vollenhoven en T. van Malssen

Wetsartikelen: